

KONUŞMA

Tarih: 31 Aralık, 1917

Yer: İç Rusya ve Sibiry Müslümanları Millet Meclisi

Konu: Maliye, Diniye ve Maarif Nezareti Raporları

Kaynak: Devlet, Prof. Dr. Nadir, *1917 İhtilali ve Türk-Tatar Millet Meclisi*, Ötüken 1998

Değerli Milletvekilleri!

Kaç gündür sizlere üç rapor sunuldu. Bu raporların sonunda size kısaca hitap etmek istiyorum. Efendiler! Halkın seçilmiş temsilcileri halk temsilciliğine (MM) rapor sundular. Bu tarihimizde mühim ve ilk defa gerçekleşen bir olaydır. İkinci husus ise herhangi bir imkandan yoksun Şimal Türkleri dünyaya sekiz ay içinde muazzam bir teşkilat kurma kabiliyetine sahip olduklarını gösterdiler. Malumunuz olduğu üzere, şu anda halkımızla ilgili her yerde istatistikler derlenmektedir. Bunlar teşkilatlanmak için büyük adımlardır. Bunun dışında, vilayetlerin merkezî teşkilatlara bağlanmasını kendilerine bırakmıştık. Burada da şaşılacak uyum ve birlik arzusu tespit ettik. Bütün bunların benzeri tarihte olmamıştır. Yüzyıllarca beraber yaşayan halklar kendi arzuları ile parçalanırken, Şimal Türk kavimleri sessizce birbirlerine yaklaşıyorlar ve birleşiyorlar. Maarif Nezaretinin size sunduğu rapordan da doğru yolda olduğu anlaşılmaktadır.

Maliye Bakanlığının Milli Fonun gelirini arttırma başarısını göstermesi şu görüş/düşünceleri doğurmaktadır. Şayet halk, kendi teşkilatını kurma başarısını göstermese idi, bu kadar gelişme olmazdı. Efendiler! Unutmayınız ki bütün bunlar gençliğimizin, Tatar gençliğinin hizmetleridir. Bu gelişmelerde yabancıların müdahalesi olmamıştır. Diniye Nezaretinin faaliyetlerinde de aynı şekilde başarı görüyoruz.

Muhtariyet Komisyonunun raporu ile ilgili şunları söylemek istiyorum. Yüzyıllarca hakim olan ve kendi devletlerine sahip olan halklar dahi, sekiz ay içinde anayasa hazırlayacak bir meclis teşkil edememişlerdi. Fakat, Şimal Türk kavimleri ise Millet Meclisi'ni topladılar ve faaliyete geçtiler. Evet, şimdi Şimal Türk kavimleri cesurca gelişme ve aydınlanma yolunda yürüyorlar, gelecek için sağlam temeller atıyorlar. Başka kavimlere malum olsun ki altı milyonluk Tatar bölükleri harekete geçmiştir. Biz, birlik içinde ve güçlü hareket ediyoruz. Onların bu ilerleyişinde diğerleri kenara çekilmeli, onlara yol açmalıdır. Onlara karşı koymamalıdır!

Prof. Dr. Nadir Devlet'in kaynağı: "Aus den Nationalmedschlis in Ufa", NO II sayı 10, s.476